

Rómovia v Turnianskej stolici v 18. storočí

Anna Tkáčová, Spoločenskovedný ústav SAV Košice, tkacova@saske.sk

TKÁČOVÁ, Anna. Romani people in Turňa territory in 18th century. *Individual and Society*, 2002, Vol. 5, No. 4.

Maria Theresa and Joseph II tried for regulation of Roms in 18th century. Within this regulation various orders were issued, that accompanied full assimilation of Romani people. Results of this regulation were controlled by Maria Theresa and Joseph II with so called Romani registers. First register in Turňa territory was made in 1768. In the period of years 1768-1786, 24 registers were made for Turňa territory. After these registers regulation progressed according to plan of enlightened monarchs, but in reality (especially after comparison of Romani names in each years and districts) it was not so successful. Majority of Romani people nomadized and only small percentage of them settled down.

Maria Theresa. Joseph II. Romani people. Turna.

V období priaznivého postoja voči Rómom a ich priateľského prijímania zo strany obyvateľov sa záujem panovníkov o týchto kočovníkov tak v západnej Európe, ako aj v samotnom Uhorsku obmedzoval spočiatku (do 16. st.) na vydávanie ochranných sprievodných listín pre jednotlivé skupiny (ochranné listiny dostávali aj od významných feudálov), ktoré im zaručovali bezproblémový pohyb po krajine a istú beztretnosť, neskôr - od začiatku 16. st. (v Uhorsku od pol. 16. st.) do pol. 18. st., keď sa postoj k nim zmenil a nastalo obdobie ich prenasledovania - to boli edikty a nariadenia proti Rómom, ktoré v sebe zahrňovali diskriminačné opatrenia od ich vypovedania z krajiny, cez kruté tresty, až po ich fyzickú likvidáciu. Až osvietenstvo prinieslo zmenu prístupu k riešeniu problému kočovních Rómov. V habsburskej monarchii, najmä v jej západnej časti, v období osvietenského absolutizmu bol prvou pozitívnou zmenou edikt Márie Terézie z roku 1744, podľa ktorého sa mala krajina zbaviť Rómov vyhnaním za hranice, a nie vyvražďovaním. Potom už nasledovali rôzne nariadenia osvietenských panovníkov Márie Terézie a Jozefa II., s ktorými sa obracali hlavne na Uhorsko, pretože v Uhorsku bolo v tom čase oveľa viac Rómov oproti Rakúsku a českým krajinám, kde ich žilo v dôsledku diskriminačných opatrení nepomerne menej. Tieto nariadenia sledovali úplnú asimiláciu rómskeho etnika s ostatným obyvateľstvom, pričom sa vzťahovali najmä na nomádnych a polonomádnych Rómov¹. V prvom rade mali zanechať svoj kočovný spôsob života, bolo im zakázané obchodovanie s koňmi a konzumovanie mäsa z uhynutých zvierat, mali sa obliekať a pracovať na pôde ako ostatní obyvatelia, prípadne sa mali živiť iným povoleným remeslom a riadne odvádzať dane, deti im mali byť odoberané a davané na výchovu k sedliakom, odrastené mali ísť do učenia k remeselníkom, prípadne do služby, bolo im zakázané používať vlastnú reč a svoje tajné a potupné mená a priezviská, nesmeli uzatvárať sobáše medzi sebou, ale ich mali uzatvárať s príslušníkmi majoritnej spoločnosti, mali byť vedení ku kresťanskej viere a ďalšie.²

Úspešnosť uplatňovania daných nariadení a postupu regulácie Rómov v praxi si osvietenský panovník overovali a kontrolovali pomocou súpisov - tzv. súpisov Cigánov, resp. Novosedliakov³. Dňa 10. decembra 1767⁴ vydala Uhorská kráľovská miestodržiteľská rada (ďalej KMR), ktorá mala v rokoch 1783-1785 osobitné oddelenie na riešenie cigánskych záležitostí Departamentum Zingarorum, nariadenie o súpise cigánskych rodín. Prvý súpis z 20. marca 1768 pre Turniansku stolicu uvádzal konkrétne meno otca,

matky a detí, ďalej vek a vierovyznanie všetkých uvedených osôb, zamestnanie (rodičov a detí) a príslušnosť k zemepánovi. Nasledujúci súpis z 5. decembra (len pre Vyšný okres) toho istého roku udával už len meno hlavy rodiny, numerický počet detí (bez rozdielu pohlavia), počet vlastnených koní a ošípaných, veľkosť obrábaného poľa a zamestnanie. Neskôr na základe ďalšieho rozhodnutia panovníčky KMR nariadila (23. apríla 1772) zahrnúť do súpisu aj údaj o platení daní (vojenská a domovská daň). A tak súpis z roku 1773 ako i nasledujúce súpisy z rokov 1775-1779 už uvádzali jednotne, až na ojedinelé prípady⁵, meno hlavy rodiny, počet a vek detí (s rozlíšením pohlavia), spôsob výchovy detí, spôsob bývania a odievania sa, právne postavenie v spoločnosti, zamestnanie, komu sú podriadení, či sa živia uhynutými zvieratami, či vlastnia kone a akú domovskú a vojenskú daň odvádzajú. V 80-tych rokoch 18.st. došlo v súpisoch k menšej zmene, keď v roku 1780 bol do jednotlivých žúp rozposlaný nový vzorový formulár pre súpis Cigánov, podľa ktorého sa mali zisťovať údaje: mená ženatých Rómov, prípadne vdovcov a vdov, číselný počet detí do 2 rokov, do 12 rokov a nad 12 rokov a ich spôsob výchovy (pričom sa rozlišovalo pohlavie) a zamestnanie detí. Ďalej sa zisťoval podobne ako pri dovtedajších súpisoch ich spôsob bývania, právne postavenie (sedliak, želiar, podželiar), ako sa odievajú, čím sa živia, komu podliehajú, či jedia alebo nejedia mäso uhynutých zvierat a či obchodujú s koňmi a nakoniec údaje o platení vojenskej a domovskej dane. V nasledujúcom sa pokúsim o štatistické rozanalyzovanie súpisov Cigánov Turnianskej stolice z rokov 1768, 1773, 1775-1784 a 1786 (pozri tabuľku v Príl.1.)⁶. Najprv to bude pohľad na súpisy podľa jednotlivých rokov, potom bude nasledovať celkové zosumarizovanie údajov.

ROK 1768

I. polrok:

Počet Rómov: V prvom semestri roku 1768 sa v Turnianskej stolici nachádzalo spolu 390 Rómov, 238 vo Vyšnom okrese (VO) a 152 v Nižnom okrese (NO), čo predstavovalo 79 rodín a 233 detí (47 rodín a 145 detí vo VO, 32 rodín a 88 detí v NO). V priemere pripadali na 1 rodinu 2,95 detí - nachádzali sa tu bezdetné rodiny, ako aj rodiny s väčším počtom detí (do 7 detí). (Pozri tabuľku v Príl. 2.)

Vek: Vzhľadom na to, že vek sa dôsledne uvádzal len v tomto súpise, priemerný vek sa môže určiť iba v tomto prípade a ten predstavoval 18,7 rokov (vo VO 19,0 rokov, v NO 18,3 rokov). Priemerný vek dospelých (uvádzaný od 14 do 78 rokov) bol 35,2 rokov (vo VO 37 rokov a v NO 32,7 rokov) a priemerný vek detí (uvádzaný od narodenia do 24 rokov) bol 7,5 roka (vo VO a NO - 7,5 roka). Z toho je vidieť, že v tomto roku išlo o značne mladú generáciu.

Vierovyznanie: Podľa vierovyznania bolo 132 rímskokatolíkov a 84 kalvínov (vo VO prevládalo rímskokatolícke náboženstvo - 45 % rkat. a 8 % kal., v NO zasa kalvínske - 43 % kal. a 16 % rkat. z celkového počtu všetkých Rómov), ostatní, a týka sa to najmä detí, nemali uvedené vierovyznanie. Tu je potrebné pripomenúť, že Rómovia sa navonok hlásili k náboženstvu toho kraja a ľudí, medzi ktorými bývali a žili. V skutočnosti mali vlastné náboženské predstavy vychádzajúce z indickej tradície, ktoré si odovzdávali z generácie na generáciu. Mnohé vieroučné pravdy hlásané kresťanstvom boli pre nich nepochopiteľné (napr. viera vo vzkriesenie mŕtvych), inými slovami z kresťanstva si vyberali len to, čo sa im hodilo (napr. krst detí, pretože z toho vyplývali materiálne výhody) a čo pripúšťala ich logika, ich chápanie a vnímanie sveta.⁷

Zamestnanie: V tomto semestri sa nachádzalo v celej stolici 43 kováčov, 22 kováčov-muzikantov, 12 muzikantov, 9 zámočníkov, 2 pastieri koní, 2 muzikanti-pastieri dobytky, 2 živiaci sa vidieckou prácou a 1 muzikant-kováč⁸ (prehľad povolání vo Vyšnom a Nižnom okrese zvlášť za jednotlivé roky je v Príl. 3.).

II. polrok:

Počet Rómov: Za druhý semester roku 1768 máme k dispozícii len súpis za Vyšný okres, z ktorého sa však nedá určiť počet detí, pretože tu nie sú dôsledne uvádzané, a taktiež počet všetkých Rómov spolu v danom semestri za Vyšný okres môžeme určiť len približne. Ak by sme brali v súpise uvedený počet hláv rodín 43 ako počet rodín a vychádzali by sme z údajov z prvého semestra toho istého roku pre Vyšný okres o priemernom počte zhruba 3 deti na jednu rodinu, výsledný počet Rómov vo Vyšnom okrese v druhom semestri roku 1768 by bol okolo 215⁹.

Vlastníctvo koňa a ošípanej: Podľa tohto súpisu iba 8 rodín vlastnilo koňa a 3 rodiny po 1 ošípanej a 3 po 2 ošípaných (t.j. 9 ošípaných v celom VO).

Vlastníctvo pôdy: Iba jedna rodina, a to v Turni nad Bodvou, vlastnila osevnú pôdu (2/4).

Zamestnanie: V druhom semestri vo Vyšnom okrese sa nachádzalo 15 kováčov, 7 zámočníkov, 4 kováči-muzikanti, 12 muzikantov, 4 žobráci a jeden bez udania zamestnania.

ROK 1773

Za rok 1773 máme len súpis za prvý semester Vyšného a Nižného okresu. Z tohoto ako aj z nasledujúcich súpisov možno vycítať ďalej uvedené údaje.

Počet Rómov: V tomto roku sa v Turnianskej stolici nachádzalo spolu 338 Rómov (212 vo VO a 126 v

NO), čo predstavovalo 71 rodín a 206 detí (47 rodín a 126 detí vo VO, 24 rodín a 80 detí v NO). V priemere pripadali na 1 rodinu 2,90 detí (min. 0 detí a max. 8).

Výchova detí: Z kolonky o výchove detí a akému remeslu sa učia sa dozvedáme, že 24 detí sa učí za kováča (VO-7, NO-17) - týka sa to iba chlapcov; 17 poľnohospodárskym prácam (VO-11, NO-6), pričom v prevažnej väčšine sa to vzťahuje najmä na dievčatá; 5 slúžia (VO-2, NO-3); 2 sa priúčajú muzikanstvu (len vo VO); 3 sú pastiermi (vo VO- 1 pastier koní, v NO- 2 pastieri kráv). Ďalej, už len vo Vyšnom okrese, sa 1 učí kováčstvu-poľnohospodárstvu, 1 kováčstvu-muzikanstvu-poľnohospodárstvu a 1 muzikanstvu-poľnohospodárstvu. Pri všetkých ostatných deťoch je buď uvedené, že sú vychovávané ako deti sedliakov, alebo nie je nič uvedené.

Bývanie: Podľa súpisu v tom čase bývalo 47 rodín v domoch, a to najmä na konci dedín (až z 2/3 a to hlavne vo VO) a čiastočne v strede dediny (z 1/3, hlavne v NO), 16 v zemniciach (11 vo VO a 5 v NO), 9 rodín malo rozostavaný dom - 2 vo Vyšnom okrese a 7 v Nižnom okrese (v tom sú započítané tiež 4 rodiny bývajúcce dočasne v zemniciach) a pri 3 rodinách je uvedené, že nemajú dom (1 vo VO a 2 v NO).

Právne postavenie: Podľa právneho postavenia bolo 50 rodín želiarmi bez majetku (VO-35, NO-15), 6 rodín želiarmi s majetkom (vo VO a NO po 3 rodiny) a 15 rodín bolo podželiarmi (VO-9, NO-6).

Zamestnanie: Živil sa ako kováči (34), kováči-muzikanti (17), kováčstvom-poľnohospodárskou prácou (6), ako pastieri (4), čisto poľnohospodárskou prácou (4), ako muzikanti (2), prípadne muzikou-poľnohospodárskou prácou (1) a nájdeme tu i 1 kožkára.

Odievanie: Čo sa týka odievania, podľa súpisu sa všetci obliekali ako miestni obyvatelia.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat, až na 4 rodiny z Vyšného okresu, nekonzumovali.

Dane: Domovskú a vojenskú daň neodvádzalo 22 rodín (14 vo VO a 8 v NO), ostatné odvádzali do vojenskej pokladnice 41,46 Rýnskych zlatých (Rz)¹⁰ (VO- 29,93 Rz. a NO- 11,53 Rz.) a do domácej pokladnice 13,17 Rýnskych zlatých (VO- 9,83 Rz. a NO- 3,34 Rz.).

ROK 1775

I. polrok:

Počet Rómov: V prvom semestri roku 1775 sa v Turnianskej stolici nachádzalo spolu 286 Rómov, pričom na Vyšný okres ich pripadalo 169 a na Nižný okres 117. Z toho bolo 56 rodín a 182 detí (34 rodín a 106 detí vo VO a 22 rodín a 76 detí v NO), čo v priemere predstavovalo 3,25 detí na 1 rodinu (max. počet detí dosahoval 8).

Výchova detí: Vo Vyšnom okrese sa 5 chlapci učili za kováča, 3 za muzikanta, 2 sa priučali poľnohospodárskym prácam, 1 bol panským sluhom, 4 deti boli vychovávané ako cigánske (ide o deti z 1 rodiny) a ostatní ako deti sedliakov, 1 chlapec bol slepý, pri jednom dieťati nie je nič uvedené. V Nižnom okrese 13 detí sa priučalo poľnohospodárskym prácam, 9 sa učilo za kováča, 2 slúžili, 2 spolu s otcom pásli dobytok. Ostatné deti boli vychovávané ako deti sedliakov (31), pričom z toho počtu u 19 detí je upresnené, že zostávali pritom doma u rodičov. U ďalších 15 detí zostávajúcich doma nebolo uvedené, akým spôsobom sú vychovávané a u 4 detí nie je udané vôbec nič.

Bývanie: V tomto semestri bývalo v domoch už 52 rodín čo predstavuje 93 % z celkového počtu všetkých rodín (34 vo VO a 18 v NO), pričom z toho 29 rodín (všetky z VO) bývalo v dome na konci dediny, 20 rodín (4 z VO a 16 z NO) bývalo v dedine, 2 rodiny z Vyšného okresu a Nižného okresu bývali v chatrnom dome a domčeku a 1 rodina z Nižného okresu bývala v dome svojho príbuzného. Pri ďalších 2 rodinách z Nižného okresu bolo uvedené, že majú rozostavaný dom. Iba 2 rodiny v rámci stolice (obidve z NO) bývali podľa súpisu v zemnici, pričom jedna z nich mala síce postavený dom, avšak i napriek tomu zostávala bývať v zemnici.

Právne postavenie: Podľa právneho postavenia bolo v Turnianskej stolici 50 želiarov (32 vo VO a 18 v NO), 5 podželiarov (VO 2 a NO 3) a 1 obecný pastier dobytky (v NO). Pri želiaroch sa v tomto semestri rozlišovalo, či ide o želiara vlastniaceho pozemok (3 z NO, pričom 1 vlastnil pole a lúku a 2 mali pozemok v extraviláne) alebo bez majetku (14 - 1 z VO a 13 z N.O, pričom pri dvoch v NO je uvedené: bez pozemku v extraviláne), zvyšných 33 (31 vo VO, 2 v NO) je bez konkrétneho udania.

Zamestnanie: Živil sa najmä ako kováči (33), ako kováč-muzikant (10), manuálnou prácou (3), poľnohospodárskou prácou-kováčstvom (2), poľnohospodárskou prácou (2), ako pastieri (2), muzikanstvom (1), kováčstvom- poľnohospodárskou prácou (1), ako kováč-pastier (1) a 1 žil zo žobrania, pretože bol „starý a biedny“.

Odievanie: Podobne ako v roku 1773 sa všetci obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nikto nekonzumoval.

Dane: Za prvý polrok sa odviedlo do vojenskej pokladnice za celú stolicu 37,78 Rýnskych zlatých (za VO- 24,90 Rz. a NO- 12,88 Rz.) a do domácej pokladnice 11,61 Rýnskych zlatých (za VO- 8,06 Rz. a NO- 3,55

Rz.), 11 rodín (6 vo VO a 5 v NO) tieto dane neodvádzalo.

II. polrok:

Počet Rómov: V druhom semestri roku 1775 sa nachádzalo v Turnianskej stolici spolu 240 Rómov (170 vo VO a 70 v NO), ktorí tvorili 51 rodín a 145 detí (38 rodín a 101 detí vo VO a 13 rodín a 44 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,84 (max. 8 detí).

Výchova detí: Deti sa učili za kováčov (6 - všetky z NO) a poľnohospodárskej práci (7 - všetky z VO), všetky ostatné boli vychovávané ako deti miestnych obyvateľov/sedliakov a pri 1 dieťati bolo udané, že je slepé.

Bývanie: Podľa súpisných údajov 45 rodín (36 z VO a 9 z NO) bývalo v dome, a to buď na konci dediny (VO-31), alebo v dedine (12 - 5 vo VO a 7 v NO), 2 rodiny z Nižného okresu bývali v dome/domčeku na pažití. Dve rodiny (z NO) mali rozostavaný dom - jeden na pažití a druhý v bližšie neurčenom rade domov, ďalšie dve rodiny z Nižného okresu bývali v bližšie neurčenom rade domov (pravdepodobne tiež v dome). Pri 2 rodinách z Vyšného okresu je uvedené buď to, že dom nevlastnilo alebo nie je uvedené vôbec nič.

Právne postavenie: Právnym postavením to boli v prevažnej väčšine želiari (49 - 36 vo VO a 13 v NO) alebo podželiari (2 vo VO). V Nižnom okrese boli z celkového počtu 13 želiarov v danom okrese konkrétnejšie uvedení dvaja želiari, pri ktorých stálo, že nevlastnia pozemky v extraviláne.

Zamestnanie: Živil sa kováčstvom (37), poľnohospodárskou prácou (3), manuálnou prácou (3), muzikanstvom (2), ako kováč-muzikant (2), muzikanstvom-manuálnou prácou (1), ako kováč-panský posol (1), kováčstvom-poľnohospodárskou prácou (1) a jeden „svojou zručnosťou“.

Odievanie: Všetci Rómovia sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Okrem 4 rodín z Vyšného okresu všetci platili dane, a to do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 46,39 Rýnskych zlatých (27,67 Rz. za VO a 18,72 Rz. za NO) a do domácej pokladnice 18,82 Rýnskych zlatých (9,67 Rz. za VO a 9,15 Rz. za NO).

ROK 1776

I. polrok:

Počet Rómov: V roku 1776 v prvom semestri žilo v Turnianskej stolici 282 Rómov (215 vo VO a 67 v NO), ktorí tvorili 65 rodín a 161 detí (50 rodín a 124 detí vo VO a 15 rodín a 37 detí v NO). Priemerný počet detí bol 2,48 (max. počet detí bol 9).

Výchova detí: Vychádzajúc zo súpisu sa 6 detí z Nižného okresu učilo za kováča, 1 pracoval ako zámočník pri svojom otcovi (v NO), 7 detí (v NO) bolo vychovávaných doma a 147 detí boli vychovávané ako deti sedliakov (všetky deti z VO a 23 detí z NO), pričom pri 4 z nich (z NO) bolo upresnené, že pritom zostávajú pri rodičoch.

Bývanie: Podľa údajov 63 rodín bývalo v dome, z toho 39 (z VO) na konci dediny, 21 rodín (11 z VO a 10 z NO) v dedine a 3 rodiny z NO bývalo mimo dediny. Dve rodiny v Nižnom okrese malo rozostavaný dom.

Právne postavenie: Právnym postavením boli, okrem dvoch z NO, ktorí ešte nenadobudli daný status, želiarmi (spolu 64 - 50 vo VO a 14 v NO). Z toho v Nižnom okrese boli ešte konkrétne rozlíšení na želiarov s pozemkom, ktorí boli traja (z toho pri 2 uvedených, že ide o pozemok v extraviláne), a na želiarov bez pozemku (10).

Zamestnanie: Čo sa týka spôsobu obživy, živil sa najmä kováčstvom (53, pričom 3 z nich mali vlastné dielne), manuálnou prácou (7), ďalej ako zámočníci (2), poľnohospodárskou prácou-kováčstvom (1), kováčstvom-poľnohospodárskou prácou (1) a jeden žil zo žobrania.

Odievanie: Všetci nosili odev miestneho obyvateľstva.

Podriadenosť: Všetci podliehali miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neprevádzal obchod s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice sa odviedlo spolu 49,54 Rýnskych zlatých (37,17 Rz. za VO a 12,37 Rz. za NO), do domácej pokladnice 16,92 Rýnskych zlatých (12,83 Rz. za VO a 4,09 Rz. za NO) a 6 rodín (2 z VO a 4 z NO) dane neodvádzalo vôbec.

II. polrok:

Počet Rómov: V druhom semestri bolo v Turnianskej stolici 246 Rómov (198 vo VO a 48 v NO), čo predstavovalo 51 rodín a 149 detí (42 rodín a 119 detí vo VO a 9 rodín a 30 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,92 (max. počet detí v 1 rodine bol 8).

Výchova detí: Vo Vyšnom okrese sa uvádza, že 24 detí (14 chlapcov a 10 dievčat) slúžilo, až na 7 prípadov, kde to upresnené nie je, u sedliakov, 2 utiekli zo služby, 2 sa učili za kováča a 2 boli pastiermi koní. Ostatné deti (65 - 55 detí z VO a 10 z NO) boli vychovávané ako deti sedliakov, pričom u 38 detí z

Vyšného okresu je upresnené, že boli vychovávané doma. Pri rodičoch zostávalo a bolo vychovávaných 43 detí (34 z VO a 9 z NO), z toho 1 dieťa z Vyšného okresu zostávalo doma kvôli slepote. Za pozornosť stojí údaj pre Nižný okres, z ktorého bolo 7 detí daných na výchovu k sedliakom. O štyroch deťoch (z NO) nie je žiaden údaj.

Byvanie: V domoch bývalo 47 rodín (38 vo VO a 9 v NO), z toho v dedine bývalo 36 rodín (všetky z VO), mimo dediny 2 rodiny (z VO) a na pažití bývalo v domoch 9 rodín (všetky z NO). Dve rodiny bývali na konci dediny a jedna v dedine, avšak nie je upresnené, aké mali obydlie. Jedna rodina z Vyšného okresu bývala v zemnici.

Právne postavenie: Jedna rodina vo Vyšnom okrese bola podželiarska, ostatní (50 - 41 z VO a 9 z NO) boli želiarmi, pričom v Nižnom okrese boli konkrétne rozdelení na želiarov bez pozemku v extraviláne (8) a na želiarov vlastníacich pozemok (1).

Zamestnanie: Podľa súpisu sa tu v danom roku druhého semestra vyskytovalo 40 kováčov, z ktorých pri dvoch z Nižného okresu bola poznámka, že žijú z potreby miestnych obyvateľov, ďalej 5 sa živili manuálnou prácou, 3 zámočníci, 1 pastier husí a 1 žobrák.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci, pričom pri dvoch (NO) bola poznámka, že ich odev pritom je biedny a neupravený a pri ďalšom (taktiež z NO) bolo uvedené, že nosí dokonca aj odev bielej farby.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nejedli mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Vo Vyšnom okrese platili vojenskú a domovskú daň vo výške 44,56 a 19,84 Rýnskych zlatých, 3 rodiny neodvádzali žiadnu daň. V súpise z Nižného okresu nie je vojenská a domovská daň uvedená jednotlivo, ale za obidve pokladnice (vojenskú a domácu) spolu, čo predstavovalo 14,92 Rýnskych zlatých. Všetky rodiny v Nižnom okrese platili daň.

ROK 1777

I. polrok:

Počet Rómov: Podľa súpisu z prvého semestra roku 1777 sa v Turnianskej stolici nachádzalo spolu 242 Rómov (162 vo VO a 80 v NO), z toho 50 rodín a 146 detí (35 rodín a 95 detí vo VO a 15 rodín a 51 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu predstavoval 2,92 detí (do 8 detí).

Výchova detí: Deti boli v prevažnej väčšine dané na výchovu k sedliakom (61), pričom 37 ich bolo z Vyšného okresu, pri dvoch deťoch z Nižného okresu je upresnené, že boli vychovávané ako deti sedliakov a pri 22 deťoch (z NO) je len uvedené, že boli dané k sedliakom. U sedliakov slúžilo 59 detí (45 z VO a 14 z NO), 3 deti z Vyšného okresu boli vychovávané a zároveň slúžili u sedliakov a 4 deti (1 vo VO a 3 v NO) slúžili u remeselníkov, z toho traja z Nižného okresu sa učili za kováčov, pričom pri jednom z nich je uvedené, že sa učil u zámočníka. Traja (1 z VO a 2 z NO) boli pastiermi a z toho pri jednom (VO) je upresnené, že bol pastierom koní. Ostatné deti (16 - 8 z VO a 8 z NO) zostávali doma pri rodičoch, pričom 1 (VO) žobral, 6 (NO) bolo vychovávaných ako deti sedliakov, 1 dievča (NO) bolo vychovávané ako dieťa sedliakov a pritom navštevovalo školu a zvyšných 8 detí zostávalo a bolo vychovávaných (bez bližšieho upresnenia) doma.

Byvanie: V domoch v dedine bývalo 47 rodín (VO-33 a NO-14), na konci dediny mimo radu domov bývala 1 rodina (z VO), jedna rodina (z VO) bývala v dome obecného pastiera a jedna rodina z Nižného okresu v obecnom dome v dedine.

Právne postavenie: Bolo tu 46 želiarov (VO-33 a NO-13), pričom pri Nižnom okrese je konkrétne uvedené, že 12 ich bolo bez pozemku a 1 vlastnil pôdu, ďalej dvaja (z VO) boli podželiarmi a dvaja (z NO) pastiermi.

Zamestnanie: Živili sa ako kováči (36), manuálnou prácou (7), ako pastieri (6) a jeden sa živil kováčstvom-manuálnou prácou.

Odievanie: Podľa údajov všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nekonzumoval mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 50,60 Rýnskych zlatých (37,80 Rz. z VO a 12,80 Rz. z NO) a do domácej 23,70 Rýnskych zlatých (18,90 Rz. z VO a 4,80 Rz. z NO), 10 rodín (VO-4 a NO-6) dane neodvádzalo.

II. polrok:

Počet Rómov: V tomto semestri sa v Turnianskej stolici nachádzalo 243 Rómov (163 vo VO a 80 v NO), a to predstavovalo 51 rodín a 146 detí (36 rodín a 95 detí vo VO a 15 rodín a 51 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,86 detí (do 8 detí).

Výchova detí: U sedliakov bolo vychovávaných 65 detí (37 vo VO a 28 v NO), z toho u 2 detí z Nižného

okresu je upresnené, že boli vychovávané ako deti sedliakov a u 26 detí taktiež z Nižného okresu je len uvedené, že boli dané k sedliakom. Ďalších 58 detí (48 z VO a 10 z NO) slúžilo u sedliakov, 3 chlapci (1 z VO a 2 z NO) slúžili u miestnych remeselníkov, pričom dvaja z Nižného okresu sa učili za kováča. Jeden chlapec (z NO) bol zámočníkom a 3 boli pastiermi (1 z VO a 2 z NO), pričom chlapec z Vyšného okresu pásol konkrétne kone. Ostatné deti (16 - 8 z VO a 8 z NO) zostávali alebo boli vychovávané doma pri rodičoch: 7 detí z Nižného okresu bolo vychovávaných ako deti sedliakov, pričom 1 dievča navštevovalo školu, 4 deti (z VO) boli vychovávané doma (bez upresnenia, o akú výchovu išlo), jeden bol žobrákom a zotrval pri rodičoch a 4 deti (3 z VO a 1 z NO) zostávali pri rodičoch, z toho pri troch z Vyšného okresu je upresnené, že deti boli kolené.

Bývanie: Všetci bývali v domoch, z toho 48 rodín (34 vo VO a 14 v NO) bývalo v dedine, 1 rodina z Vyšného okresu bývala na konci dediny mimo radu domov a 2 (1 z VO a 1 z NO) bývali v dome obecného pastiera, pričom pri rodine z Nižného okresu je dodatok „v rade domov“.

Právne postavenie: Takmer všetci boli želiarmi (47 - 34 z VO a 13 z NO), z toho len v Nižnom okrese je upresnené, že 12 boli bez pozemku a 1 vlastnil pozemok. Ďalší (2 z VO) boli podželiarmi a dvaja (z NO) boli pastiermi teliat, pričom jeden z nich má uvedené, že bol obecným pastierom.

Zamestnanie: Najviac bolo kováčov (37), 7 sa živili manuálnou prácou, 6 pastierstvom (1 pásol voly a 2 teľatá, ostatní bez upresnenia) a 1 manuálnou prácou-kováčstvom.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi, u jednej rodiny z Vyšného okresu nie je nič uvedené.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali 50,90 Rýnskych zlatých (38,00 Rz. za VO a 12,90 Rz. za NO), do domácej 23,76 Rýnskych zlatých (18,96 Rz. z VO a 4,80 Rz. z NO), 10 rodín neplatilo žiadne dane (5 z VO a 5 z NO).

ROK 1778

I. polrok:

Počet Rómov: Celkový počet Rómov v Turnianskej stolici v prvom semestri bol 245 (163 z VO a 82 z NO), čo predstavovalo 51 rodín a 144 detí (36 rodín a 91 detí vo VO a 15 rodín a 53 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu činil 2,82 detí (max. 8 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Na výchovu k sedliakom bolo daných 76 detí, z toho u 27 (z NO) je len uvedené, že boli dané k sedliakom a pri dvoch (tiež z NO) je konkrétne uvedené, že boli vychovávané ako deti sedliakov. U sedliakov slúžilo 53 dievčat a chlapcov (42 z VO a 11 z NO). U obecných remeselníkov slúžili traja chlapci (1 z VO a 2 z NO), z ktorých 2 z Nižného okresu sa učili za kováča. Dvaja z Nižného okresu boli pastiermi. Pri rodičoch zostávalo 10 detí - 1 z Vyšného okresu, ktorý bol žobrákom a 9 z Nižného okresu, z ktorých pri 7 je v súpise upresnené, že boli doma vychovávaní ako deti sedliakov a jeden sa priučal pri rodičoch poľnohospodárskej práci.

Bývanie: Všetci bývali v domoch, z toho 47 v dedine (34 z VO a 13 v NO), 1 rodina (z VO) bývala na konci dediny mimo radu domov a 3 rodiny (1 z VO a 2 z NO) bývali v obecných domoch, pričom v Nižnom okrese išlo o obecné domy v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Takmer všetci boli želiarmi (47 - 34 vo VO a 13 v NO), v Nižnom okrese to bolo skonkretizované, že išlo o 12 želiarskych rodín bez pozemku a 1 s pozemkom. Podželiarmi boli len dvaja z Vyšného okresu, dvaja z Nižného okresu boli pastiermi teliat, pričom pri jednom z nich je navyše uvedené, že išlo o obecného pastiera.

Zamestnanie: Podľa súpisu sa 36 živilo kováčstvom, 7 manuálnou prácou, 6 pastierstvom (z toho jeden pásol voly a dvaja pásli teľatá), 1 sa živil manuálnou prácou-kováčstvom a 1 poľnohospodárskou prácou-kováčstvom.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi a v dvoch prípadoch vo Vyšnom okrese nie je uvedené nič.

Konzumácia zdochlín: Nekonzumovali mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 55,60 Rýnskych zlatých (41,40 Rz. vo VO a 14,20 Rz. v NO), do domácej 26 Rýnskych zlatých (20,70 Rz. vo VO a 5,30 Rz. v NO), 9 rodín (5 z VO a 4 z NO) dane neplatilo.

II. polrok:

Počet Rómov: Podľa súpisných údajov žilo v Turnianskej stolici v tomto semestri (rovnako ako v prvom semestri) 245 Rómov (163 z VO a 82 z NO) a predstavovalo to 51 rodín a 148 detí (36 rodín a 95 detí vo VO a 15 rodín a 53 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu činil 2,90 detí (max. 8 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: V tomto semestri bolo na výchovu k sedliakom daných 74 detí, z toho u 27 (z NO) je len uvedené, že boli dané k sedliakom a pri dvoch (tiež z NO) je konkrétne uvedené, že boli vychovávané ako deti sedliakov. U sedliakov slúžilo 58 dievčat a chlapcov (47 z VO a 11 z NO). U obecných remeselníkov slúžili traja chlapci (1 z VO a 2 z NO), z ktorých 2 z Nižného okresu sa učili za kováča. Traja chlapci boli pastiermi (2 z NO bez bližšieho udania a 1 pásol kone). Pri rodičoch zostávalo 10 detí - 1 z Vyšného okresu, ktorý bol žobrákom a 9 z Nižného okresu, z ktorých pri 7 je v súpise upresnené, že boli doma vychovávaní ako deti sedliakov a jeden sa priúčal pri rodičoch poľnohospodárskej práci.

Bývanie: Všetci bývali v domoch, z toho 48 v dedine (34 z VO a 14 v NO), 1 rodina (z VO) bývala na konci dediny mimo radu domov a 2 rodiny (1 z VO a 1 z NO) bývali v obecných domoch, pričom v Nižnom okrese išlo o obecný dom v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Želiarov bolo 48 (34 vo VO a 14 v NO), pričom v Nižnom okrese boli rozlíšení na želiarov bez pozemku (14) a želiarov s pozemkom (1), podželiari boli dvaja (z VO) a jeden bol pastierom teliat (z NO).

Zamestnanie: Kováčstvom sa podľa súpisu živilo 35 Rómov, 7 manuálnou prácou, 6 pastierstvom (z toho 1 pásol voly a dvaja pásli teľatá), 1 sa živil manuálnou prácou-kováčstvom a 1 kováčstvom- manuálnou prácou a 1 poľnohospodárskou prácou-kováčstvom.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi, v jednom prípade z Vyšného okresu nie je nič uvedené.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nejedli.

Dane: Vojenskú daň platili vo výške 56,60 Rýnskych zlatých (42,40 Rz. vo VO a 14,20 Rz. v NO) a domovskú daň vo výške 26,10 Rýnskych zlatých (20,80 Rz. vo VO a 5,30 Rz. v NO). Deväť rodín (5 z VO a 4 z NO) neplatilo žiadne dane.

ROK 1779

I. polrok:

Počet Rómov: V tomto semestri sa v Turnianskej stolici nachádzalo 184 Rómov (132 vo VO a 52 v NO) a z toho bolo 39 rodín a 109 detí (29 rodín a 77 detí vo VO, 10 rodín a 32 detí v NO), 5 rodín z Nižného okresu je označených ako „profugit“ (odídený, na úteku?). Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,79 (max. počet detí na 1 rodinu bol 8).

Výchova detí: Na výchovu k sedliakom bolo daných 53 detí (32 vo VO a 21 v NO), z ktorých u 16 (z NO) je uvedené, že sú vychovávané ako deti sedliakov a pri jednom dieťati je len uvedené, že je dané k sedliakovi. U sedliakov slúžilo 50 dievčat a chlapcov (43 z VO a 7 z NO), jeden chlapec z Nižného okresu sa učil za kováča u miestneho remeselníka, jeden sa priúča poľnohospodárskym prácam a 2 sú pastiermi. Iba 2 deti, a to z Vyšného okresu, sú vychovávané u rodičov, prípadne zostávajú doma (ide tu konkrétne o 30-ročného nevidomého syna).

Bývanie: Všetci bývajú v domoch, a to 36 rodín (26 z VO a 10 z NO) býva v dedine, 2 rodiny (z VO) bývajú na konci dediny mimo radu ostatných domov a jedna rodina (z VO) býva v obecnom dome.

Právne postavenie: Právnym postavením to boli buď želiari (37 - 27 z VO a 10 z NO), pričom pri Nižnom okrese boli rozlíšení na želiarov bez pozemku (9) a želiarov s pozemkom (1), alebo podželiari (2 z VO).

Zamestnanie: Živili sa najmä kováčstvom (30), ďalej manuálnou prácou (5), pastierstvom (2; vo VO to bol pastier teliat), kováčstvom-poľnohospodárskou prácou (1) a jeden sa živil žobraním.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Vojenskú daň platili vo výške 31,40 Rýnskych zlatých (22,40 Rz. vo VO a 9,00 Rz. v NO) a domovskú vo výške 14,70 Rýnskych zlatých (11,20 Rz. vo VO a 3,50 Rz. v NO), dane neplatilo 6 rodín (4 vo VO a 2 v NO).

II. polrok:

Počet Rómov: : V tomto semestri, rovnako ako v predošlom, sa v Turnianskej stolici nachádzalo 184 Rómov (132 vo VO a 52 v NO) a z toho bolo 39 rodín a 109 detí (29 rodín a 77 detí vo VO, 10 rodín a 32 detí v NO), 5 rodín z Nižného okresu je označených ako „profugit“. Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,79 (max. počet detí na 1 rodinu bol 8).

Výchova detí: U sedliakov bolo vychovávaných 52 detí (31 z VO a 21 z NO), pričom u 16 z Nižného okresu je upresnené, že sú vychovávané ako deti sedliakov a pri jednom dieťati (z NO) je len uvedené, že je dané k sedliakovi. U sedliakov slúžilo 50 detí (43 z VO a 7 z NO), dvaja z Nižného okresu boli pastiermi, jeden (z NO) sa priúčal poľnohospodárskej práci, jeden (z NO) sa učil za kováča pri miestnom remeselníkovi a 3 deti (z VO) boli vychovávané doma pri rodičoch.

Bývanie: Všetci bývali v domoch, z toho 37 (27 vo VO a 10 v NO) v dedine, 1 rodina (z VO) bývala na konci dediny mimo radu ostatných domov a 1 rodina (z VO) bývala v obecnom dome.

Právne postavenie: Okrem jedného podželiara z Vyšného okresu všetci boli želiarmi (38 - 28 vo VO a 10 v NO), pričom želiari Nižného okresu boli rozlíšení na tých, čo nevlastnia pozemky (8) a na tých, ktorí pozemky vlastnia (2).

Zamestnanie: Podľa súpisných údajov sa v Turnianskej stolici v danom semestri živil kováčstvom (30), manuálnou prácou (5), pastierstvom (2), kováčstvom-poľnohospodárskou prácou (1) a jeden sa živil žobraním.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Platili spolu 31,90 Rýnskych zlatých vojenskej dane (22,40 Rz. z VO a 9,50 Rz. z NO) a 14,70 Rýnskych zlatých domovskej dane (11,20 Rz. z VO a 3,50 Rz. z NO), 6 rodín (4 z VO a 2 z NO) dane neplatilo.

ROK 1780

I. polrok:

Počet Rómov: V Turnianskej stolici sa spolu nachádzalo 194 Rómov (145 vo VO a 49 v NO) a z toho bolo 45 rodín a 107 detí (32 rodín a 84 detí vo VO a 13 rodín a 23 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,38 (max. 6 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Tri deti (VO-1, NO-2) zostávali doma, 3 navštevovali školu (VO- 1 chlapec a NO- 2 dievčatá) a 92 detí (VO-77 a NO-15) bolo na výchove u adoptívnych rodičov. Čo sa týka ich zamestnania: 4 deti (z VO) boli remeselníkmi, 32 chlapcov (VO-27 a NO-5) bolo sluhami a 16 dievčat (14 z VO a 2 z NO) slúžkami.

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Boli želiarmi (31 - všetci z VO) a podželiarmi (14 - 1 z VO a 13 z NO).

Zamestnanie: Súpis vykazuje 35 kováčov a 10 živiacich sa manuálnou prácou.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nekonzumoval mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 49,00 Rýnskych zlatých (32,60 Rz. z VO a 16,40 Rz. z NO) a do domácej pokladnice 24,50 Rýnskych zlatých (16,30 Rz. z VO a 8,20 Rz. z NO), 8 rodín (všetky z VO) neodvádzalo žiadnu daň.

II. polrok:

Počet Rómov: Spolu bolo 137 Rómov (90 vo VO a 47 v NO), čo predstavovalo 35 rodín a 73 detí (23 rodín a 49 detí vo VO a 12 rodín a 24 detí v NO). Priemerný počet detí na 1 rodinu bol 2,09 (max. 5 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Doma zostávalo 9 detí (5 z VO a 4 z NO), ani jedno dieťa nenavštevovalo školu a u adoptívnych rodičov bolo 25 detí (20 z VO a 5 z NO). Podľa zamestnania boli 2 muzikanti, 26 bolo sluhov (VO-16, NO-10) a 13 slúžok (VO-6, NO-7).

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Okrem želiarov (34 - 23 z VO a 11 z NO) sa tu uvádza i jeden sedliak z Nižného okresu s ? usadlosťou.

Zamestnanie: Podľa súpisu sa živil iba kováčstvom (30) a manuálnou prácou (5).

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Výška platenej vojenskej dane činila spolu 39,80 Rýnskych zlatých (26,80 Rz. z VO a 13 Rz. z NO), výška domovskej dane činila spolu 19,90 Rýnskych zlatých (13,40 Rz. z VO a 6,50 Rz. z NO). Dane neodvádzala iba 1 rodina z Nižného okresu. ROK 1781

I. polrok:

Počet Rómov: Podľa súpisu žilo v Turnianskej stolici v prvom semestri spolu 168 Rómov (122 vo VO a 46 v NO), ktorí tvorili 40 rodín a 93 detí (28 rodín a 70 detí vo VO a 12 rodín a 23 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,33 (do 6 detí).

Výchova detí: Doma zostávali 4 deti (z NO), ani jedno nenavštevovalo školu a 37 (VO-31 a NO-6) ich bolo u adoptívnych rodičov, 33 chlapcov (26 z VO a 7 z NO) bolo sluhami a 18 dievčat (12 z VO a 6 z NO)

slúžkami.

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Boli to želiari (38 - 26 vo VO a 12 v NO) a podželiari (2 z VO).

Zamestnanie: Živil sa ako kováči (35) a manuálnou prácou (5).

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nekonzumovali.

Dane: Spolu platili 43,70 Rýnskych zlatých vojenskú daň (33,20 Rz. z VO a 10,50 Rz. z NO) a 21,85 Rýnskych zlatých domovskej dane (16,60 Rz. z VO a 5,25 Rz. z NO), dane neplatila iba jedna rodina z Nižného okresu.

II. polrok:

Počet Rómov: V tomto semestri sa tu nachádzalo 163 Rómov (113 vo VO a 50 v NO), z toho bolo 37 rodín s 92 deťmi (24 rodín a 67 detí vo VO a 13 rodín a 25 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu činil 2,49 (do 6 detí).

Výchova detí: Doma zostávalo 5 detí (1 z VO a 4 z NO), ani jedno nenavštevovalo školu, 36 detí (30 vo VO a 6 v NO) bolo u adoptívnych rodičov. Podľa zamestnania - sluhami bolo 34 chlapcov (26 z VO a 8 z NO) a slúžkami 17 dievčat (10 z VO a 7 z NO).

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Všetci (36 - 23 z VO a 13 z NO), okrem 1 podželiara z Vyšného okresu, boli želiarmi.

Zamestnanie: V tomto semestri sa v Turnianskej stolici podľa súpisu nachádzalo 33 kováčov a 4 sa živil manuálnou prácou.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nejedli.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 42,10 Rýnskych zlatých (29,60 Rz. vo VO a 12,50 Rz. v NO) a do domácej pokladnice 21,05 Rýnskych zlatých (14,80 Rz. vo VO a 6,25 Rz. v NO), 2 rodiny (1 z VO a 1 z NO) dane neplatili.

ROK 1782

I. polrok:

Počet Rómov: Spolu bolo 165 Rómov (114 vo VO a 51 v NO), čo predstavovalo 40 rodín a 89 detí (27 rodín a 63 detí vo VO a 13 rodín a 26 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu činil 2,23 (max. 6 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Len jedno dieťa z Nižného okresu zostávalo doma, ani jedno nenavštevovalo školu a 8 detí (1 z VO a 7 z NO) bolo umiestnených u adoptívnych rodičov. Podľa zamestnania bolo 54 chlapcov (43 z VO a 11 z NO) sluhami a 26 dievčat (19 z VO a 7 z NO) slúžkami.

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Všetci boli želiarmi (40).

Zamestnanie: Podľa súpisu sa živil hlavne kováčstvom (36) a manuálnou prácou (4).

Odievanie: Spôsob odievania je uvedený iba pri Vyšnom okrese, kde sa všetci obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nekonzumoval mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali 45 Rýnskych zlatých (33,20 Rz. z VO a 11,80 Rz. z NO) a do domácej pokladnice 22,50 Rýnskych zlatých (16,60 Rz. z VO a 5,90 Rz. z NO). Dane naplatili 3 rodiny (2 z VO a 1 z NO).

II. polrok:

Počet Rómov: V tomto semestri sa v Turnianskej stolici nachádzalo 151 Rómov (102 z VO a 49 z NO), z ktorých bolo 37 rodín a 81 detí (24 rodín a 57 detí z VO a 13 rodín a 24 detí z NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu predstavoval 2,19 (max. 6 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Doma zostávali 3 deti (1 z VO a 2 z NO), ani jedno nenavštevovalo školu a 6 detí z Nižného okresu bolo u adoptívnych rodičov. V službe bolo 49 chlapcov (37 z VO a 12 z NO) a 23 dievčat (19 z VO a 4 z NO).

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Všetci boli želiarmi (37).

Zamestnanie: Živil sa kováčstvom (31) a manuálnou prácou (6).

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali 43,10 Rýnskych zlatých (28,40 Rz. vo VO a 14,70 Rz. v NO) a do domácej 21,55 Rýnskych zlatých (14,20 Rz. vo VO a 7,35 Rz. v NO), 3 rodiny (2 z VO a 1 z NO) dane neplatili.

ROK 1783

I. polrok:

Počet Rómov: Nachádzalo sa tu celkom 173 Rómov (129 vo VO a 44 v NO), čo bolo 42 rodín s 93 deťmi (29 rodín a 73 detí vo VO a 13 rodín a 20 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu predstavoval 2,21 (max. 6 detí na 1 rodinu).

Výchova detí: Doma zostávalo 6 detí (5 z VO a 1 z NO), ani jedno nenavštevovalo školu a 4 deti (všetky z NO) boli u adoptívnych rodičov. Sluhami bolo 49 chlapcov (42 z VO a 7 z NO) a 33 dievčat slúžkami (26 z VO a 7 z NO).

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Želiarskych rodín bolo 41 (28 vo VO a 13 v NO) a jedna podželiarska (v NO).

Zamestnanie: Živil sa kováčstvom (36) a manuálnou prácou (6).

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi, pri jednej rodine (z VO) nie je nič uvedené.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nekonzumovali.

Dane: Vojenskú daň platili vo výške 45,30 Rýnskych zlatých (34,40 Rz. za VO a 10,90 Rz. za NO), domovskú daň vo výške 22,65 Rýnskych zlatých (17,20 Rz. za VO a 5,45 Rz. za NO) a 2 rodiny (1 z VO a 1 z NO) neplatili žiadnu daň.

II. polrok:

Počet Rómov: Celkový počet Rómov bol 150 (113 vo VO a 37 v NO), čo predstavovalo 37 rodín s 83 deťmi (26 rodín a 67 detí vo VO a 11 rodín a 16 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,24 (do 6 detí).

Výchova detí: Doma zostávali 4 deti (3 z VO a 1 z NO), ani jedno nenavštevovalo školu, 5 detí (všetky z NO) bolo u adoptívnych rodičov. Ako sluhovia boli zamestnaní 45 chlapci (40 z VO a 5 z NO) a ako slúžky 28 dievčat (23 z VO a 5 z NO).

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov.

Právne postavenie: Všetci boli želiarmi.

Zamestnanie: Podľa súpisu tu bolo 36 kováčov a 1 sa živil manuálnou prácou.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: V Nižnom okrese s koňmi neobchodoval nikto, vo Vyšnom okrese tento údaj nebol zisťovaný.

Konzumácia zdochlín: Mäso z uhynutých zvierat nejedli.

Dane: Spolu platili 39,70 Rýnskych zlatých vojenskej dane (27,20 Rz. vo VO a 12,50 Rz. v NO) a 19,85 Rýnskych zlatých domovskej dane (13,60 Rz. vo VO a 6,25 Rz. v NO), 2 rodiny (1 z VO a 1 z NO) dane neodvádzali.

ROK 1784

I. polrok:

Počet Rómov: Spolu sa tu nachádzalo 315 Rómov (231 vo VO a 84 v NO), čo bolo 79 rodín so 170 deťmi (56 rodín a 127 detí vo VO a 23 rodín a 43 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,15 (max. 6 detí na 1 rodinu). Pri jednej osobe z Nižného okresu je uvedené, že bola panským komediantom („Circulatore Dominalem“) v Hidvég Ardó (vo VO), avšak v súpise z Vyšného okresu túto osobu nenachádzame ani v spomínanej dedine, ale ani v iných obciach.

Výchova detí: Doma zostávalo 93 detí (83 z VO a 10 z NO), školu navštevovalo 34 detí - 15 chlapcov a 19 dievčat (28 - 13 chlapcov a 15 dievčat z VO a 6 - 2 chlapci a 4 dievčatá z NO), ani jedno dieťa nebolo u adoptívnych rodičov. Podľa zamestnania bolo 41 sluhov (24 vo VO a 17 v NO) a 34 slúžok (22 vo VO a 12 v NO), jeden chlapec z Vyšného okresu žije v rodine namiesto matky - vdovy kováčstvom.

Bývanie: Všetci bývajú v rade ostatných domov, z toho 4 (3 z VO a 1 z NO) v dome pastiera.

Právne postavenie: Želiarskych rodín bolo 73 (53 vo VO a 20 v NO), podželiarskych 2 (z VO), traja (z NO) boli pastiermi a pri jednom z Vyšného okresu nie je uvedené nič.

Zamestnanie: Kováčov bolo 61 (je tu zarátaný tiež chlapec, ktorý tým živí rodinu namiesto svojej matky-vdovy), pastierov 8, manuálnou prácou sa živili 6, muzikou-manuálnou prácou 3, jeden bol sluhom a jeden žobrákom.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nekonzumoval mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali spolu 60,50 Rýnskych zlatých (42,30 Rz. vo VO a 18,20 Rz. v NO) a do domácej 30,25 Rýnskych zlatých (21,15 Rz. vo VO a 9,10 Rz. v NO), 13 rodín (10 vo VO a 3 v NO) dane neplatilo.

II. polrok:

Počet Rómov: Spolu bolo 304 Rómov (232 vo VO a 72 v NO), čo predstavovalo 74 rodín s 163 deťmi (57 rodín a 124 detí vo VO a 17 rodín a 39 detí v NO). Priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,20 (do 6 detí).

Výchova detí: Doma zostávalo 84 detí (78 vo VO a 6 v NO), školu navštevovalo 35 detí – 16 chlapcov a 19 dievčat (29 – 13 chlapcov a 16 dievčat z VO a 6 – 3 chlapci a 3 dievčatá z NO), ani jedno dieťa nebolo u adoptívnych rodičov. Ako sluhovia boli zamestnaní 40 chlapci (23 z VO a 17 z NO), ako slúžky 32 dievčat (22 z VO a 10 z NO), dvaja chlapci z Vyšného okresu živili rodinu kováčstvom namiesto svojich matiek – vdov.

Bývanie: Všetci bývali v rade ostatných domov až na päť rodín z Vyšného okresu, kde nie je nič uvedené.

Právne postavenie: Želiarskych rodín bolo 66 (49 vo VO a 17 v NO), podželiarskych rodín bolo 5 (všetky z VO) a u 3 rodín (z VO) nie je nič uvedené.

Zamestnanie: Živili sa kováčstvom (56 – sú tu zarátaní i dvaja chlapci, ktorí týmto živia rodiny namiesto svojich matiek-vdov), manuálnou prácou (11), pastierstvom (4, pričom jeden z nich pásol voly). Traja nie sú uvedení, pričom 1 nie je uvedený vôbec a 2 z nich sú uvádzaní v kolonke o zamestnaní detí ako sluhovia.

Odievanie: Až na jednu rodinu z Vyšného okresu, pri ktorej nie je nič uvedené, sa všetci obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi až na dve rodiny (z VO), pri ktorých nie je nič uvedené.

Obchodovanie s koňmi: U štyroch rodín z Vyšného okresu nie je nič uvedené, ostatné s koňmi neobchodovali.

Konzumácia zdochlín: Pri jednej rodine (z VO) nie je nič uvedené, ostatní mäso z uhynutých zvierat nekonzumovali.

Dane: Ako vojenskú daň platili 58,36 Rýnskych zlatých (41,16 Rz. vo VO a 17,20 Rz. v NO), domovskú daň platili 28,98 Rýnskych zlatých (20,38 Rz. vo VO a 8,60 Rz. v NO). Desať rodín (všetky z VO) dane neplatilo.

ROK 1786

V roku 1785 bola Turnianska stolica spojená s Abovskou do jednej Abovsko-Turnianskej stolice, v rámci ktorej vystupovala ako samostatný okres Turňa (okresy bývalej Turnianskej stolice - Vyšný a Nižný - boli zlúčené).

Počet Rómov: Podľa súpisu tu žilo 408 Rómov, čo predstavovalo 84 rodín s 247 deťmi a priemerný počet detí na jednu rodinu bol 2,94 (max. 7 detí na jednu rodinu).

Výchova detí: Ani jedno dieťa nezostávalo doma, školu navštevovalo 23 detí (10 chlapcov a 13 dievčat) a ani jedno dieťa nebolo u adoptívnych rodičov. Sluhami bolo 48 chlapcov a slúžkami 21 dievčat.

Bývanie: V rade ostatných domov bývalo 80 rodín a mimo radu domov 4 rodiny.

Právne postavenie: Takmer všetky rodiny boli želiarmi (81), dve rodiny boli podželiarmi a pri jednej rodine nie je nič uvedené.

Zamestnanie: Živili sa kováčstvom (57) a manuálnou prácou (17), u ostatných (10) nie je nič uvedené.

Odievanie: Všetci sa obliekali ako miestni obyvatelia/sedliaci.

Podriadenosť: Všetci boli podriadení miestnemu richtárovi.

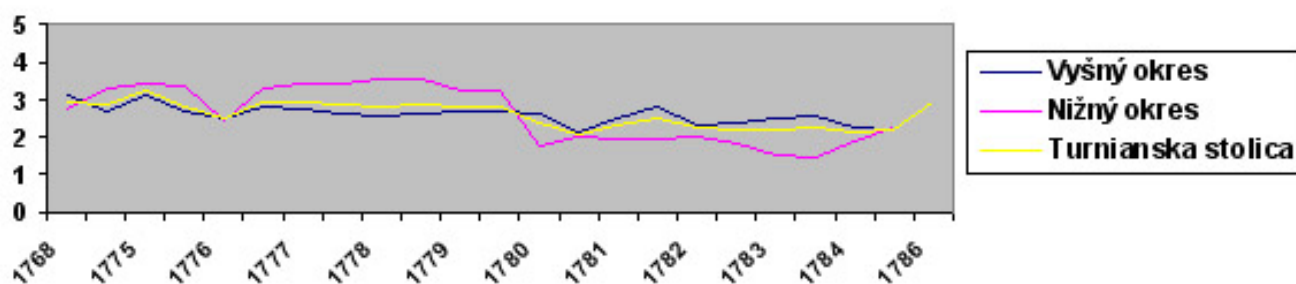
Obchodovanie s koňmi: Nikto neobchodoval s koňmi.

Konzumácia zdochlín: Nikto nekonzumoval mäso z uhynutých zvierat.

Dane: Do vojenskej pokladnice odvádzali 69,97 Rýnskych zlatých a do domácej 51,21 Rýnskych zlatých. Dane neplatilo 18 rodín. VYHODNOTENIE Ak vychádzame iba z týchto súpisných údajov, zisťujeme, že v Turnianskej stolici žilo v priebehu druhej polovice 18. storočia v priemere 237 Rómov. Takmer výlučne boli všetci želiarmi a živili sa v prevažnej väčšine kováčstvom a manuálnou prácou. Muzikanti a kováči-muzikanti vystupujú iba v rokoch 1768, 1773 a 1775. Čo sa týka bývania, do roku 1777 už bývali poväčšine v domoch (v roku 1775 to bolo 93 %), alebo si ich práve stavali, no bývali ešte aj v zemniciach.

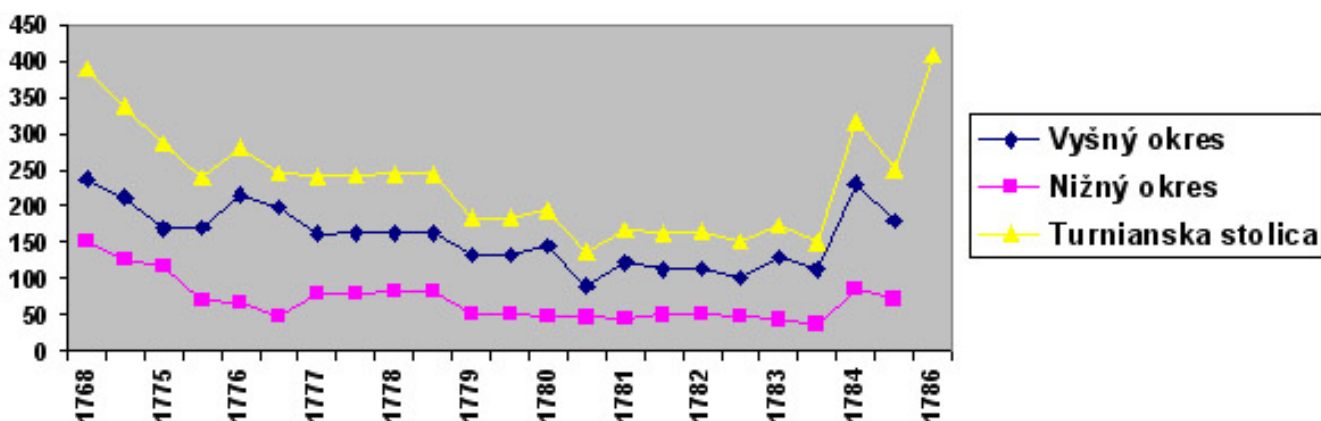
Od roku 1777 už bývali všetci v domoch, a to buď v rade alebo mimo radu ostatných domov, neskôr (od 80-tych rokov 18.st.) už len výlučne v rade ostatných domov. Ak neberieme do úvahy v súpisoch neuvedené údaje pri jednotlivých rodinách, potom všetky rómske rodiny nosili odev ako ostatní obyvatelia - sedliaci, boli podriadení miestnym richtárom, s koňmi neobchodovali a okrem štyroch rodín z roku 1773 nikto nejedol mäso z uhynutých zvierat. Priemerný počet detí v celej Turnianskej stolici sa pohyboval okolo troch detí na 1 rodinu, väčšie výkyvy sledujeme len pri Nižnom okrese (pozri Graf 1). Deti boli vychovávané najmä u sedliakov alebo teda u adoptívnych rodičov, učili sa buď remeslu alebo slúžili a okrem rokov 1780 (3 deti), 1784 (34-35 detí) a 1786 (23 detí) školu nenavštevovali. Zvyšok zostával doma pri rodičoch. Iba v jednom prípade, a to v prvom semestri roku 1775 je uvedené, že štyri deti boli vychovávané ako cigánske. Vojenskú a domovskú daň odvádzalo až 86 % rodín. Najrozšírenejšie rómske priezviská v rámci Turnianskej stolice boli: Rigó, Koré, Kuru a Ruszó.

Graf 1. Priemerný počet detí na jednu rodinu v Turnianskej stolici

Zo súpisov by sa mohlo zdať, že celá regulácia Rómov prebiehala bez problémov a podľa plánu osvietených panovníkov. Lenže skutočnosť bola zrejme iná. Nielen z číselných údajov (pozri Graf 2), ale aj vzájomným porovnaním konkrétnych mien v daných súpisoch môžeme sledovať neustály pohyb tohoto obyvateľstva. Naozaj usadených Rómov bolo len mizivé percento. Ostatní sa premiestňovali buď v rámci jedného okresu, prípadne z jedného okresu do druhého, alebo v rámci stolíc.¹¹

Graf 2. Prehľad počtu Rómov v Turnianskej stolici

Keď sa pozrieme bližšie na údaje vzťahujúce sa na počet a vek detí, opäť zisťujeme nepresnosti. Konkrétny vek a v nejednom prípade i samotný počet detí bol udávaný viac-menej odhadom. Pri oboch semestroch z rokov 1778 a 1779 zisťujeme, že sú takmer úplne identické, to znamená, v oboch rokoch druhý

semester kopíruje len s minimálnymi odchýlkami ten prvý, akoby boli súpisné hárky vyplňované iba „od pracovného stola“ bez skutočného prieskumu v teréne. Na ďalšie nepresnosti a najmä na „prikrášľovanie údajov“ konkrétne v súpisoch z 80-tych rokov 18. st. zo strany stolíc upozorňoval tiež J. H. Schwicker vo svojom diele Cigáni v Uhorsku a Sedmohradsku (1883). Rozdiely medzi stavom udávaným v súpisoch zo 70-tych rokov a realitou môžeme sledovať aj z opisu vtedajšieho súčasníka Samuela Augustina ab Hortisa v jeho práci Cigáni v Uhorsku (1775).¹² Tak napríklad sa tu dozvedáme, že pre Novosedliakov museli byť postavené riadne domy (zrejme obcou), ktoré však neobývali, pretože dávali prednosť slamenej chatrči, ktorú si postavili vedľa spomínaného domu; alebo si postavili stan, v ktorom bývali cez leto a dom obývali len v zime.¹³ Čo sa týka detí, tieto od rodičov boli brané na výchovu (za Márie Terézie od 2 a za Jozefa II. od 4 rokov) a do služby k sedliakom násilne a často od nich utekali späť k svojim rodičom.¹⁴ Deti pobehovali po okolí celkom nahé (podľa Samuela Augustina ab Hortisa až do 10 roku života) a budili pohoršenie ešte i v 80-tych rokoch 18. storočia.¹⁵ A takto by sme mohli pokračovať ďalej. Aj keď dané súpisy tvoria bohatý pramenný materiál pre výskum rómskej problematiky v Turnianskej stolici, samy osebe podávajú skresľujúci obraz o živote Rómov. Na vytvorenie skutočného obrazu života Rómov v skúmanom období, je potrebné tieto súpisy konfrontovať s ďalšími materiálmi z tohoto obdobia. Žiadalo by sa preštudovať tak cirkevné matriky, ako aj rôzne stoličné a policajné správy a hlásenia a i.

PRÍLOHY

Legenda k tabuľkám:	pol. = polrok (alebo tiež semester)
okr. = okres	
V / VO = Vyšný okres	
N / NO = Nižný okres	
TS = Turnianska stolica	

Príl. 1. Prehľad existujúcich súpisov Cigánov/Novosedliakov pre Turniansku stolicu

Rok	1768	1773	1775	1776	1777	1778	1779	1780	1781	1782	1783	1784	1786												
pol.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I. + II.
okres	V+N	V	V+N	-	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N	V+N

Príl. 2. Prehľad počtu Rómov, rodín, detí a platenia daní

Rok	1768	1773	1775	1776	1777	1778	1779																																
polrok	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.																															
okres + TS spolu	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS
Počet Rómov	238	152	390	215*	?	?	212	126	338	169	117	286	170	70	240	215	67	282	198	48	246	162	80	242	163	80	243	163	82	245	163	82	245	132	52	184	132	52	184
Počet rodín	47	32	79	43	-	?	47	24	71	34	22	56	38	13	51	50	15	65	42	9	51	35	15	50	36	15	51	36	15	51	36	15	51	29	10	39	29	10	39
Počet detí	145	88	233	129*	-	?	126	80	206	106	76	182	101	44	145	124	37	161	119	30	149	95	51	146	95	51	146	91	53	144	95	53	148	77	32	109	77	32	109
Priemerný počet detí na 1 rodinu	3,09	2,75	2,95	3*	-	?	2,68	3,33	2,90	3,12	3,45	3,25	2,66	3,38	2,84	2,48	2,47	2,48	2,83	3,33	2,92	2,71	3,40	2,92	2,64	3,40	2,86	2,53	3,53	2,82	2,64	3,53	2,90	2,66	3,20	2,79	2,66	3,20	2,79
DANE (Rz.):																																							
Vojenská	-	-	-	-	-	-	29,93	11,53	41,46	24,90	12,88	37,78	27,67	18,72	46,39	37,17	12,37	49,54	44,56	14,92	?	37,80	12,80	50,60	38,00	12,90	50,90	41,40	14,20	55,60	42,40	14,20	56,60	22,40	9,00	31,40	22,40	9,50	31,90
Domovská	-	-	-	-	-	-	9,83	3,34	13,17	8,06	3,55	11,61	9,67	9,15	18,82	12,83	4,09	16,92	19,84	?	18,90	4,80	23,70	18,96	4,80	23,76	20,70	5,30	26,00	20,80	5,30	26,10	11,20	3,50	14,70	11,20	3,50	14,70	
Neplatiči	-	-	-	-	-	-	14	8	22	6	5	11	4	0	4	2	4	6	3	0	3	4	6	10	5	5	10	5	4	9	5	4	9	4	2	6	4	2	6

*ide o približnú hodnotu

Rok	1780	1781	1782	1783	1784	1786																																	
polrok	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I. + II.																												
okres + TS spolu	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS	V	N	TS
Počet Rómov	145	49	194	90	47	137	122	46	168	113	50	163	114	51	165	102	49	151	129	44	173	113	37	150	231	84	315	232	72	304	408								
Počet rodín	32	13	45	23	12	35	28	12	40	24	13	37	27	13	40	24	13	37	29	13	42	26	11	37	56	23	79	57	17	74	84								
Počet detí	84	23	107	49	24	73	70	23	93	67	25	92	63	26	89	57	24	81	73	20	93	67	16	83	127	43	170	124	39	163	247								
Priemerný počet detí na 1 rodinu	2,63	1,77	2,38	2,13	2,00	2,09	2,50	1,92	2,33	2,79	1,92	2,49	2,33	2,00	2,23	2,38	1,85	2,19	2,52	1,54	2,21	2,58	1,45	2,24	2,27	1,87	2,15	2,18	2,29	2,20	2,94								
DANE (Rz.):																																							
Vojenská	32,60	16,40	49,00	26,80	13,00	39,80	33,20	10,50	43,70	29,60	12,50	42,10	33,20	11,80	45,00	28,40	14,70	43,10	34,40	10,90	45,30	27,20	12,50	39,70	42,30	18,20	60,50	41,16	17,20	58,36	69,97								
Domovská	16,30	8,20	24,50	13,40	6,50	19,90	16,60	5,25	21,85	14,80	6,25	21,05	16,60	5,90	22,50	14,20	7,35	21,55	17,20	5,45	22,65	13,60	6,25	19,85	21,15	9,10	30,25	20,38	8,60	28,98	51,21								
Neplatiči	8	0	8	0	1	1	0	1	1	1	1	2	2	1	3	2	1	3	1	1	2	1	1	2	10	3	13	10	0	10	18								

Príl. 3. Prehľad povolání vo Vyšnom a Nižnom okrese podľa jednotlivých rokov

Rok	1768	1773	1775	1776	1777	1778	1779																						
polrok	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.															
okres	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.			
Zamestnanie:																													
kováč	19	24	15	-	21	13	-	-	19	14	27	10	42	11	34	6	24	12	25	12	25	11	24	11	22	8	22	8	
kováč-muzikant	16	6	4	-	17	-	-	-	10	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-vidiecka práca	-	-	-	-	-	4	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	
kováč-manuálna práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	
kováč-pastier dobytka	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-panský posol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant	9	3	12	-	2	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-kováč	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-vidiecka práca	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-pastier dobytka	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-manuálna práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
zámočník	9	-	7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
pastier (bez bližš. udania)	-	-	-	-	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3	-	3	-	3	-	1	-	1
pastier koní	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
pastier dobytka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	3	-	3	-	3	-	3	-	3	-	1	-	1	
pastier husí	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
vidiecka práca	-	2	-	-	1	3	-	-	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
vidiecka práca-kováč	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	
manuálna práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	7	-	5	-	7	-	7	-	7	-	7	-	5	-	5	-	
manuálna práca-kováč	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	
kožkár	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
podľa svojej zručnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
sluha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
žobrák	-	-	3	-	2	-	-	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	
neuveденé	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Rok	1780	1781	1782	1783	1784	1786																				
polrok	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.+II.															
okres	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V.	N.	V+N	
Zamestnanie:																										
kováč	24	11	19	11	23	12	20	13	23	13	18	13	23	13	25	11	41	20	39	17	57					
kováč-muzikant	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-vidiecka práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-manuálna práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-pastier dobytka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
kováč-panský posol	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-kováč	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-vidiecka práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

muzikant-pastier dobytka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
muzikant-manuálna práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	
zámočník	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
pastier (bez bližš. udania)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	2	3	-	-	
pastier koní	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	
pastier dobytka	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
pastier husí	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
vidiecka práca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
vidiecka práca-kováč	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
manuálna práca	8	2	4	1	5	-	4	-	4	-	6	-	6	-	1	-	6	-	11	-	17
manuálna práca-kováč	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
kožkár	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
podľa svojej zručnosti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
sluha	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
žobrák	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
neuvedené	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	10

Poznámky

¹ Okrem kočovných a polokočovných Rómov existovali aj usadlí Rómovia.

² Pozri Horváthová, E.: Cigáni na Slovensku. Bratislava 1764, s. 50, 61-62.

Magyarország Levéltár (MOL): C56, 1783-1848, Elenchus Normalia Actorum 1760-1785.

³ Podľa nariadenia Márie Terézie sa mali usadlí a zregulovaní Rómovia nenazývať viac Cigánmi, ale Novosedliakmi al. Novomaďarmi.

MOL: C42, cs. 359, Idealia miscellanea N. 59, Kráľovský mandát zo 4. dec. 1761. Tiež Schwicker, J. H.: Die Zigeuner in Ungarn und Siebenbürgen. Wien 1883, s. 54.

⁴ MOL: C56, 1783-1848, Elenchus Normalia Actorum 1760-1785.

⁵ Súpis z roku 1776 pre Nižný okres, II. polrok je navyše doplnený, popri mene dotyčnej hlavy rodiny, aj o meno jeho ženy a detí.

⁶ Tkáčová, A.: Súpisy Cigánov z 18. a 19. storočia v Štátnom oblastnom archíve v Košiciach. In: Človek a spoločnosť. Internetový časopis pre pôvodné teoretické a výskumné štúdie, roč. 3, 2000, č. 4, www.saske.sk/cas/4-2000/html

MOL: C42, cs. 44, 1776 I.; C56, cs. 9, 1777; C56, cs. 17, 1779; C56, cs. 20, 1780; C56, cs. 22, 1780; C56, cs. 25, 1781; C56, cs.3, 1781; C56, cs. 26, 1782; C56, cs. 29, 1782; C56, cs. 31, 1783; C56, cs. 33, 1783; C56, cs. 36, 1783-1784; C56, cs. 41, 1784; C56, cs. 44, 1785.

⁷ Pozri: ab Hortis, S. A.: Cigáni v Uhorsku/Zigeuner in Ungarn 1775. Bratislava 1995, s. 51-52.

Tiež Schwicker, J. H.: c.d., s. 60-61, 146-155.

Pavelčík, J. - Pavelčíková, N.: Mýty a legendy českých Romů, rkp.

⁸ V súpisoch sa často stretávame s uvádzaním vykonávania viac ako jedného povolania. Aby dotyčný Róm uživil seba a svoju rodinu, bol často nútený vykonávať viacero povolaní súčasne. To povolanie, ktoré je na prvom mieste, je spravidla hlavným povolaním, to druhé je často len doplnkovým povolaním.

⁹ Pri celkovom sčítavaní Rómov som všade tam, kde boli pri mužoch uvedené deti, brala do úvahy i ženy. Rozdiel k celkovému počtu môže pri uvedených súpisoch predstavovať 1 až 6 ľudí, keďže niektorí z tých, pri ktorých nie sú uvedené deti, mohli byť aj bezdetní, poprípade vdovci. Vdovci však vo väčšine prípadov boli označení osobitne.

¹⁰ Rýnsky zlatý (Rz, slov.) = Rýnsky florén (Rf., lat.), alebo tiež forint (maď.) či gulden (nem.). Pri prepočte na zlaté som pre všetky roky vychádzala z pomeru 1 Rýnsky zlatý = 100 grajciarov. Tento pomer som použila aj pri Nižnom okrese v I. semestri roku 1780, kde sa síce podľa originálu 1 Rýnsky zlatý = 60 grajciarov, ale s najväčšou pravdepodobnosťou tu ide o chybu pisára.

¹¹ Pozri jednotlivé súpisy a tiež Schwicker, J. H.: c. d., s. 61-65.

¹² Schwicker, J. H.: c. d., s. 68-69. Ab Hortis, S. A.: c. d., 200 s.

¹³ Schwicker, J. H.: c. d., s. 59. Ab Hortis, S. A.: c. d., s. 27-29.

¹⁴ Schwicker, J. H.: c. d., s. 54-56.

¹⁵ Ab Hortis, S. A.: c. d., s. 25-26. Schwicker, J. H.: c. d., s. 56.

Die Roma im Tornaer Komitat im 18. Jahrhundert

Zusammenfassung

Maria Theresia und Josef II. versuchten im 18. Jhr. um Regulation der Roma. Im Rahmen der Regulation wurden verschiedene Maßregeln, die Vollassimilation der Roma gefolgt hatten, herausgegeben. Ergebnis dieser Regulation war von Maria Theresia und Josef II. durch sogenannte Verzeichnisse der Zigeuner kontrolliert worden.

Das erste Verzeichnis des Tornaer Komitats wurde im Jahr 1768 angefertigt. In den Jahren 1768-1786 waren für Tornaer Komitat zusammen 24 Verzeichnisse hergestellt worden. Danach denen läufte die Regulation nach dem Plan der Aufklärungsherrscher, aber in Wirklichkeit (hauptsächlich nach Vergleich der Namen von Roma in einzelnen Jahren und Bezirken) sie war nicht so erfolgreich. Die Mehrheit von Roma vagirte weiter, nur ganz kleines Prozent von denen wurde angesiedelt.